

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

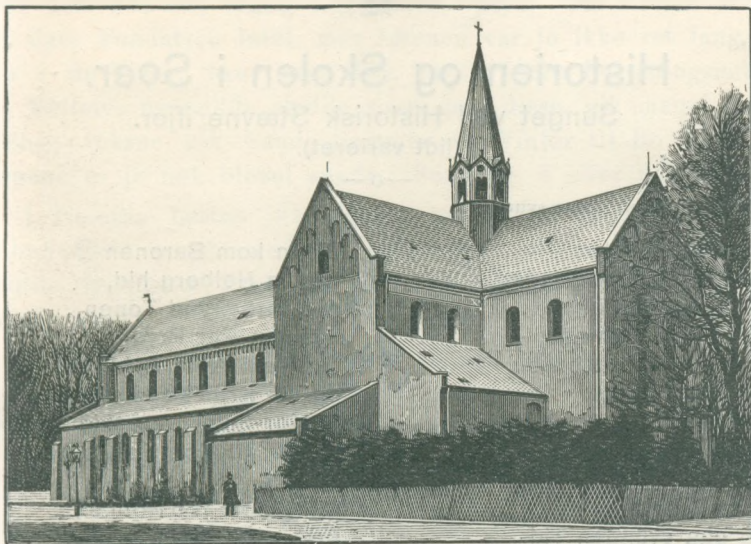
SIDSTE NYT.

TIDSSKRIFT FOR SORANERE.

Nr. 11.

20. Marts 1914.

1. Aarg.

Sorø Kirke.

1894—1914.

—o—

Den 1. April er det 20 Aar siden, at Hr. Overlærer Wiese kom til Sorø. Omtrent 10 Aar senere, nemlig d. 13. December 1905, blev Hr. Wiese udnævnt til Overlærer. Vi kender alle Hr. Wiese enten fra Skoletimerne eller fra Stengangen. Og hvor mange Gange har vi ikke set Hr. Wiese som et forsinket Lyn fare rundt og genne os uartige Knægte ud i den friske Luft. — Og naar den 1. April kommer, vil sikkert mange ønske Hr. Wiese

et hjærteligt „til Lykke“ og ønske, at han endnu i mange Aar kan vedblive med at føre os unge frem ad Kundskabernes Vej.
SORANEREN.

NB. Næste Lærerjubilæum er Hr. Gads, som falder den 19. August 1915.

Historien og Skolen i Soer.

Sunget ved Historisk Stævne ifjor.
(lidt varieret).

—0—

Mel.: Snart er Natten svunden.

Sorø Skole ligger
tæt ved „grønne Plads;“
over Søen kigger
den til vort Parnas,
Alt som duer i Norden,
der i Skole gik,
Griffenfeldt og Torden-
skjold og Grundtevig.

Saksø Runemester,
klog paa svunden Tid,
sad i mangt Semester
grifledt med Flid;
mangen Alen Kalve-
skind bemaled han —
mere end det halve
ingen læse kan.

Siden kom Baronen
Ludvig Holberg hid,
han fordærved Tonen
ligesom Per Pryd,
saa kom Arild Hvidtfeld
og sin Krøn'ke skrev,
Rektor fandt den skidt selv
— dog Student han blev.

Billie kom fra Holbæk
Amt som „Skoledreng;“
Ingemann og Molbech
sjældent kom i Seng;
Erik Menveds Barndom
hver Nat læste han —
Molbech var et Skarn som
Censur, sagde man.

End ved Søens Sider
vandrer Ungdom om,
Skolens Bænke slider
de, hvem Fremtids Dom
en Gang højt skal nævne,
læres udenad,
som skal sætte Stævne
da i Hendi's Blad.

— st.

Vor Skole for 300 Aar siden.

—o—

Naar man havde forladt Spisesalen, skulde Locaterne „følge Børnene ud paa en Plads, som de kunde leege og øve dennem med Bold eller anden tugtig Leeg.“ Derefter gik man igen i Skole indtil Kl. 5, da man fik de 4 Retter Aftensmad og ry-stede dem ned ved tugtig Leg under Opsyn. Om Resten af Dagen siger Fundatsen intet, men Aftenen var jo ikke ret lang, da man i de Tider, hvor man ikke havde andre Belysningsmidler end Tællelys og endda skulde spare paa disse, gik meget tidlig i Seng; voksne gik baade Sommer og Vinter til Ro Kl. 9, og Børnene er jo nok blevet sendt i Seng Kl. 8 eller tidligere.

I Timerne lærtes ikke meget andet end Latin, og det var paabudt Eleverne at tale Latin indbyrdes. Hvem der forsaa sig, „skulde straffes af Skoelimesteren og Locaterne med Riis, som det sig bør.“

Da man den Gang ikke havde saadan Adgang til Handlende og Haandværkere som nu, bliver Listen over de Folk, der var knyttet til Skolen, ret lang. Der var følgende:

1 Forstander, 1 Skov-Rider, 1 Hommel-Mand, 1 Postrider, 1 Skriver, 1 Reede-Svend, 1 Ladefoged, 1 Møller, 1 Fisker, 6 Arbejds-Karle, 1 Portner, 1 Smed, 2 Vogndrivere, 1 Præst, 1 Klokker, 1 Skrædder, 1 Bartskerer, 1 Kock, 2 Kocke-Drenge, 1 Bager, 1 Bager-Svend, 1 Brøgger, 1 Brøgger-Svend, 1 Melckedeie, 1 Fadde-Bords-Qvinde, 2 Køkkenpiger, 2 Stuepiger, 1 Dug-Svend, 1 Fyhrbøder, 1 Kjelder-Svend, 1 Kjelder-Dreng.

Forstanderen var paa een Gang Godsforvalter og Økonom; det skulde være „en goed, forstandig og lærd Mand, som tilforn udi Huusholdning haver været brugt.“ Hommelmanden „skal have Opseende med Abild-Haugene, Roer og Rødder;“ han var altsaa Gartner. Reede-Svenden skulde „give Agt paa Kornet, at kaste og forvare at det icke forderves“ samt „have Mad-Kjeldereren i Befaling, forvare Smør, Kjød, Flesk, Fisk, og hvis anden Spiise til Skoelens Behof indlægges.“ Melckedeien var Mejersken, Fadde-Bords-Qvinden kalder vi nu Oldfrue. Borddækningen besørgetes af Dug-Svenden og Fyhrbøderen samt Kjelder-Drengen.

Gulvene fejedes af Dug-Svenden og Fyhrbøderer. Sengene redtes af Fyhrbøderer og Huus-Knegten.

Der gaves udførlige Bestemmelser angaaende hver enkelt Funktionærs Løn. Skoølemesteren skulde f. Eks. „have aarligen til Besoldning Et Hundrede Daler, 8 Alne Engelsk, 8 Alne Foerdug, 8 Alne Sardug og 8 Alne Lærret.“ Dugsvenden fik om Aaret „6 Daler, 5 Alne Engelsk, 5 Alne Foerdug og 1 Oxehud.“

S.

Skildringer fra Soldaterkorpsets Færd.

—o—

7. Vinter.

Rygtesmedene i Sorø havde sat en Rekord m. H. t. Hr. Eastholm og Frk. Skovborg. Den nøgne Sandhed var den, at de paagældende var fulgte med Præsten over til Eftermiddagsgudstjeneste i Annekset, at Frøkenen fik Lyst til at aflægge et Besøg i Nærheden af det Sted, hvor Korpset færdedes, hos en Slætning, som plejede at køre hende hjem, efter endt Besøg, at Hr. Bastholm fulgte med hende og var bestemt paa at tage hjem med Ungdommen til Sorø. De to indviedes naturligvis ikke i Ryg-

terne og gav heller ikke Næring for dem, og i Løbet af nogen Tid fik Publikum fat paa noget andet at sladre om.

Efteraarstormene var nu forbi. Træerne stod nøgne i den disede Luft, som Solen knapt kunde trænge igennem midt paa Dagen. Om Aftenen fyldtes Luften stundom med Vingesus og mærkelige Lyd hørtes: Trækfugle drog mod Syd. Var det en Flok af Spover, saa smeltede stundom de mange skarpe Fløjt sammen til en langtrukken Piben. Ænderne kom i store Skarer og slog sig ned i Søen. Graaand, Krikand og Skeand laa i broderlig Forening med Skallesluger, Brunnakke og Hvinand. Lidt efter lidt meldte Frosten sig og endelig Sneen, og nu var Vildtets værste Tid inde. Ogsaa for Korpset var kommet en død Periode, i hvilken kun Krigsspillet nu og da lavede op. Henrik vilde først ikke være med her; han mente ikke, det var noget for ham. Men Peter forestillede ham, at de ikke burde lade Lejligheden gaar tabt, naar den endelig kom, samt at de jo godt kunde komme paa Parti med „Gog“. Og saaledes blev det, og til de tre knyttedes end fjerde, som hed Andreas Sørensen og som boede privat i Byen. Andreas var en noget føminin Natur, som ogsaa straks ved sin Ankomst til Skolen var døbt „Drea“. Men han var efterhaanden bleven fortrolig med Livet her, var bleven lidt af en Sportsmand, ivrigt Korpsmedlem og ganske flink til Gymnastik. Hovedet fejlede heller ingen Ting; han var saaledes en stor Matematiker. De fire Venner gjorde Lykke ved Krigsspillet. „Gog“ repræsenterede det ubeherskede Mod, Peter præsterede de gode Ideér, Andreas den forsigtige Omtanke. Henrik maatte naturligvis instrueres godt, men saa kunde han optræde med tillidsvekkende Frejdighed. Med Andreas var desuden fundet et Sted, hvor man kunde samles ugenert i Fritiden. Paa hans Værelse kunde „Gog“ uset hengive sig til Nydelsen af den uundværlige Tobak. Her drøftedes Chancerne for Fodboldholdene og Dagens forskellige Begivenheder i Skole og paa Opdragelseanstalt, og desuden spillede Skak, hvori de alle fire var interesserede. Undertiden hjalp Andreas de andre med en Stil eller en matematisk Opgave. Og saaledes gled Tiden til henad Jul. Snart viste Regnskabet 21 Dage til Ferien, 20 Dage osv.

Faa Dage før Jul, just som Skøjteforet var begyndt, traf

Peter lidt afsides i Haven „Gog“ med Taarer i Øjnene. Det havde han aldrig set før. „Min Fader er bleven syg; jeg tror ikke han lever. Men du maa ikke sige det til de andre.“ Saa tørrede „Gog“ Taarerne af, tog Peter under Armen og gik rundt med ham. For første Gang følte Peter, hvor hurtigt Sorgen kan komme. Thi Forudfølelsen af Juleferiens Nydelse havde bragt alle i en næsten kaad Stemning, og -nu med eet var Omslaget kommet indenfor den lille Vennekreds. „Gog“ mærkede godt, at Venerne blev stille, og uden at han vilde sige det, saa trøstede de andres Medfølelse ham meget. To Dage før Ferien om Aftenen rejste han og slap derved for at overvære de sidste utøjlede Udbrud af Juleglæde, som saa daarligt passede til hans egen Stemning. 3. Juledag fik Peter et Brev fra ham saalydende: „Fader er død. Vi er alle meget ulykkelige. Din hengivne S. G. G. Hausen.“ Peter kunde ikke gøre for det: der listede en Taare fra hans ene Øje ned paa Papiret.

L.

NBI „VÆKKEURET.“

—o—

Paa Foranledning af Hr. K. Boesen skal jeg herved meddele, at den Artikel, som vi i forrige Nr. bragte, signeret med hans Navn, rettere burde have været betegnet som en Redaktionsartikel, delvis udarbejdet paa Grundlag af et Udkast, som jeg modtog fra ham.

L. B. HENDIL.

Fra Gymnastiktimen.

—o—

„Store Plads“ ligger i eet stort Søle. Brede Vandpytter, Snesjap og væmmelig pløret Jord gør det næsten umuligt at trave over den. — —

Det ringer ud fra Tysktimen. Den stærke, svage og blandede Bøjning kører endnu rundt inde i dit syndige Hoved, mens du med Hænderne i Lommerne og Kraven i Nakken.

mer, halvt løber over herlige ovenfornævnte Plads. — Inde fra Gymnastikhusets Omklædningsværelse kommer nogle halvvaade, udmattede Individuer ud. De har haft Gymnastik og været i „Bad.“ Nogle trækker Bøger frem og søger interessante Oplysninger om, hvad de har for til næste Time.

Du gaar ind i Omklædningsrummet og trækker med Gysen i et Par iskolde Kadetbukser, hvorpaa du gaar ind i Gymnastiksalen, i hvis Temperatur det just ikke vilde egne sig at tage romersk Dampbad.

„Træd an!“ En halv Snes frysende Individuer farer forskrækkede bort fra Kakkellovnen, andre kommer styrtende fra Omklædningsrummet, iførende sig Benklæder undervejs, snørende Sko osv. Det hele foregaar dog i Løbet af $\frac{1}{4}$ Minut eller saa, skønt Gymnastiklæreren brøler, om vi skal være 2 Aar om at begive os ind i Salen.

(Fortsættes).

Blandet Nyt!

—o—

„Skyldig eller uskyldig“ kommer til Sorø den 3. April. Da Alumnerne har en Teaterbillet endnu, kan de jo haabe paa at komme derop!

Har De hørt, at G. Trolle forleden Dag slog paa Glasset ved Middagsbordet,
og at det vakte stor „Opstandelse.“

Har De hørt, at Redaktøren for Tiden gør alle Veje usikre,
og at det er, fordi han lærer at køre paa Cykel.

Skolens Fodboldhold er blevet opløst.

Den 17. Marts fyldte Hr. Overlærer Matthiessen 59 Aar.

De nye Blade til Udlaan er kommet.

Pas paa Bladene, I laaner! Udlaanstiden alle Søgnedagene er 4⁸⁰—4⁶⁰!!! **Indsend Stof til vort store Paaskenummer!!!**

L. B. H.

ANNONCER.

Værktøj, Lommeknive, Husflidsarbejde.

købes bedst

hos

V. Klitgaards Efterf.,

Holger Eich.

Tlf. 284.

Severin Larsen,

Tlf. 284.

Absalonsgade,

anbefaler til Konfirmationen:

Eløvklædninger, Ulster, Kravetøj, Slips m. m.

Reparationer udføres billigt!!!

Tlf. 281.

Severin Larsen.

Tlf. 284.

Køb

Salmebøger

og

Konfirmationsgaver

i

Svegårds Boghandel.

Næste Nr. den 5. April. Bidrag modtages til den 1. April, Kl. 5.

Udgivet af et Aktieselskab. Redaktør: L. HENDIL, H. HENRIKSEN (Ansvar-
havende). Ekspedition: Sorø By

Trykt i Sorø Bogtrykkeri (Aktieselskab) ved Ra